

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 21.12.2006
KOM(2006) 831 wersja ostateczna

**PROJEKT SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY
I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**

**Sprawozdanie oceniające
w sprawie stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 994/98 z dnia 7 maja 1998 r.
dotyczącego stosowania art. 87 (dawny art. 92) i 88 (dawny art. 93) Traktatu WE do
niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa, zgodnie z art. 5 tego
rozporządzenia**

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie.....	3
2.	Przyjęte rozporządzenia o wyłączeniach grupowych	4
2.1.	Pierwsza generacja: RoWG dla MŚP i rozporządzenia <i>de minimis</i> (z wyjątkiem dotyczących rolnictwa i rybołówstwa) oraz RoWG dotyczące szkoleń i zatrudnienia	4
2.2.	Druga generacja: RoWG w sprawie pomocy <i>de minimis</i> dla MŚP działających w dziedzinie produkcji, przetwórstwa oraz obrotu produktami rolnymi i produktami rybołówstwa.	6
2.3.	Przejrzystość i monitorowanie	6
3.	Doświadczenia zebrane podczas stosowania rozporządzenia upoważniającego i istniejących rozporządzeń o wyłączeniu grupowym.....	7
3.1.	Stosowanie przez państwa członkowskie rozporządzeń o wyłączeniu grupowym	7
3.2.	RoWG dotyczące pomocy dla MŚP (z wyjątkiem działających w sektorach rolnictwa i rybołówstwa), pomocy szkoleniowej i pomocy w zakresie zatrudnienia.....	8
3.3.	RoWG dotyczące MŚP działających w sektorze rolnictwa	10
3.4.	RoWG dotyczące MŚP działających w sektorze rybołówstwa.....	10
3.5.	Przejrzystość i monitorowanie	11
4.	Wnioski ze stosowania rozporządzenia upoważniającego i perspektywy na przyszłość	12
	ANNEX.....	13

1. WPROWADZENIE

Rozporządzenie Rady (WE) nr 994/98¹ (dalej zwane rozporządzeniem upoważniającym – RU), przyjęte w dniu 7 maja 1998 r., upoważnia Komisję do oświadczenia w drodze rozporządzenia, że niektóre kategorie pomocy są zgodne ze wspólnym rynkiem (rozporządzenia o wyłączeniu grupowym (RoWG) – art. 1 RU) i że niektóre środki pomocy nie spełniają wszystkich kryteriów art. 87 ust. 1 Traktatu WE (rozporządzenie *de minimis* – art. 2). Pomoc taką zwalnia się z określonego w art. 88 ust. 3 Traktatu WE obowiązku zgłaszania, a zatem państwa członkowskie mogą udzielać jej, nie czekając na decyzje Komisji.

Komisja zaproponowała Radzie przyjęcie rozporządzenia upoważniającego jako próbę wprowadzenia hierarchii ważności i uproszczeń w dziedzinie pomocy państwa, kierując się zamiarem osiągnięcia potrójnego skutku:

- W dziedzinach, w których Komisja ma dostatecznie duże doświadczenie w określaniu ogólnych kryteriów zgodności ze wspólnym rynkiem, państwa członkowskie będą mogły stosować środki pomocy, które nie budzą obaw co do naruszenia takiej zgodności, z pominięciem dodatkowej procedury z udziałem Komisji.
- Dzięki temu, że rozporządzenia mają bezpośrednie zastosowanie w państwach członkowskich (art. 249 TWE), przestrzeganie RoWG można zapewnić w drodze powództwa prywatnego przed sądami krajowymi.
- RoWG pozwala Komisji skoncentrować się na sprawach najbardziej zagrażających konkurencji.

Aby skutecznie nadzorować sposób, w jaki Komisja wypełnia swoje zobowiązanie do stałego badania systemów pomocy (art. 88 ust. 1 Traktatu WE), w rozporządzeniu upoważniającym zawarto przepisy dotyczące przejrzystości, sprawozdawczości i monitorowania wszystkich środków pomocy stosowanych na podstawie RoWG.

RoWG można przyjąć w odniesieniu do następujących kategorii pomocy (art. 1 RU):

- pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP),
- pomoc na badania i rozwój,
- pomoc na ochronę środowiska naturalnego,
- pomoc w zakresie zatrudnienia i pomoc szkoleniowa oraz
- pomoc zgodna z zatwierdzoną przez Komisję dla każdego państwa członkowskiego mapą pomocy regionalnej.

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 994/98 z dnia 7 maja 1998 r. dotyczące stosowania art. 92 i 93 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa (Dz.U. L 142/1-4 z 14.5.1998).

W rozporządzeniach tych Komisja określa cel pomocy, kategorie beneficjentów, progi ograniczające wartość pomocy objętej wyłączeniem i uwarunkowania dotyczące kumulacji i monitorowania pomocy.

W rozporządzeniu *de minimis* (art. 2 RU) mówi się, że pomoc przyznawana temu samemu przedsiębiorstwu przez określony okres nie może przekroczyć pewnej ustalonej kwoty.

Komisja składa niniejsze sprawozdanie dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie stosowania tego rozporządzenia zgodnie z jego art. 5. Sprawozdanie zostało rozpatrzone przez Komitet Doradczy ds. Pomocy Państwa w dniu 9.11.2006 r.

Przygotowując niniejsze sprawozdanie, Komisja starała się uzyskać opinie państw członkowskich na podstawie kwestionariusza rozesłanego do wszystkich państw członkowskich UE i państw EFTA, będących stronami porozumienia EOG, a także na podstawie późniejszej dyskusji toczonej w trakcie wielostronnego posiedzenia z udziałem Komisji i władz państw członkowskich, które odbyło się 27 czerwca 2006 r. Uzyskane w ten sposób informacje stanowią podstawę trzeciej części niniejszego sprawozdania.

2. PRZYJĘTE ROZPORZĄDZENIA O WYŁĄCZENIACH GRUPOWYCH

Na podstawie doświadczeń zebranych z myślą o określeniu ogólnych kryteriów zgodności ze wspólnym rynkiem oraz w trosce o jego rozwój Komisja przyjęła od 2001 r. szereg rozporządzeń o wyłączeniach grupowych dotyczących MŚP oraz kwestii związanych z zatrudnieniem i szkoleniami, a także kilka rozporządzeń *de minimis* (odpowiednie odniesienia w załączniku A). Wszystkie te rozporządzenia obowiązują do dnia 31 grudnia 2006 r.², z wyjątkiem rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* w sektorze rolnym i rybołówstwa, które obowiązuje do dnia 31 grudnia 2008 r.

Nie przyjęto do tej pory RoWG w sprawie pomocy na ochronę środowiska i pomocy na badania i rozwój (BiR) dla dużych przedsiębiorstw, gdyż doświadczenie zebrane na podstawie zgłoszonych środków w tych dziedzinach uznano za niewystarczające³.

2.1. Pierwsza generacja: RoWG dla MŚP i rozporządzenia *de minimis* (z wyjątkiem dotyczących rolnictwa i rybołówstwa) oraz RoWG dotyczące szkoleń i zatrudnienia

Pierwszy pakiet trzech rozporządzeń przyjęto w styczniu 2001 r. Składał się z rozporządzenia Komisji (WE) nr 68/2001 w sprawie pomocy szkoleniowej, rozporządzenia Komisji (WE) nr 69/2001 w sprawie pomocy *de minimis* i rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001 w sprawie pomocy dla MŚP. W grudniu 2002 r. RoWG pierwszej generacji uzupełniono rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2204/2002 w sprawie pomocy państwa w zakresie zatrudnienia. RoWG dotyczące zatrudnienia odnosi się wyłącznie do programów pomocowych, podczas gdy wszystkie inne obejmują także pomoc indywidualną i udzielaną poza programami.

W lutym 2004 r. za sprawą rozporządzenia Komisji (WE) nr 364/2004 rozszerzono zakres RoWG dotyczącego MŚP o pomoc na badania i rozwój. Jednocześnie rozporządzenie to wraz

² Na temat przedłużenia ich obowiązywania – patrz część 4.

³ Na temat regionalnej pomocy inwestycyjnej – patrz część 4 i przypis 16.

z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 363/2004 pozwoliło na dostosowanie RoWG w sprawie MŚP i pomocy szkoleniowej do nowej definicji MŚP (patrz poniżej), stanowiąc jednocześnie, że z chwilą wejścia w życie zawartych w rozporządzeniu Komisji (WE) 794/2004 przepisów w zakresie sprawozdawczości (rozporządzenie wykonawcze)⁴ obowiązek sporządzania szczegółowych sprawozdań rocznych, o którym mowa w obu RoWG, zastępuje się ogólnym systemem sprawozdawczości rocznej na temat pomocy państwa.

Zakres rozporządzeń wraz ze zmianami i po wygaśnięciu z dniem 23 lipca 2002 r. traktatu EWWiS można podsumować następująco: o ile RoWG w sprawie pomocy szkoleniowej i pomocy w zakresie zatrudnienia, jak również RoWG w sprawie MŚP w części dotyczącej BiR, obejmują wszystkie sektory, w tym rolnictwo i rybołówstwo, wykluczając jedynie pomoc dla przemysłu węglowego (szkolenia, BiR dla MŚP) oraz pomoc dla przemysłu węglowego, stoczniowego i transportu (zatrudnienie) – o tyle RoWG w sprawie MŚP (wyjawszy BiR) nie obejmuje rolnictwa i rybołówstwa. Ponadto w RoWG w sprawie MŚP wyklucza się pomoc dla przemysłu węglowego, podczas gdy w rozporządzeniu *de minimis* wykluczenie dotyczy rolnictwa, rybołówstwa i transportu. Zgodnie z przepisami RoWG pomoc przekraczającą określony próg lub wykazującą określone właściwości należy zgłosić Komisji zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu WE.

W rozporządzeniu Komisji (WE) nr 70/2001 zezwala się na pomoc dla MŚP przeznaczoną na inwestycje początkowe, konsultacje zewnętrzne i pierwszy udział w targach i wystawach. Przedsiębiorstwa definiuje się na podstawie definicji MŚP sformułowanej w zaleceniu Komisji⁵.

W rozporządzeniu upoważniającym wspomina się o „pomocy dla MŚP” jako oddzielnej kategorii pomocy. Należy jednak zauważyć, że we wszystkich kategoriach pomocy objętej wyłączeniem uwzględnia się również możliwość wsparcia MŚP za pomocą premii przyznawanych na szczególnie korzystnych warunkach.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 68/2001 w sprawie pomocy szkoleniowej wprowadza możliwość przyznania pomocy na szkolenia ogólne i specjalistyczne.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2204/2002 w sprawie pomocy w zakresie zatrudnienia wprowadza możliwość przyznania pomocy na tworzenie nowych miejsc pracy i rekrutację pracowników znajdujących się w niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych, a także na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnieniem osób niepełnosprawnych.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 69/2001 w sprawie pomocy *de minimis* stanowi, że pomoc przyznana przedsiębiorstwu, która nie przekracza progu 100 000 EUR w okresie trzech lat, nie jest uznawana za pomoc państwa w rozumieniu 87 ust. 1 Traktatu WE i jako taka nie podlega wymogowi zgłoszenia.

⁴ Rozporządzenie Komisji (WE) 794/2004 z dnia 21.4.2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 traktatu WE (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, str. 1).

⁵ Zalecenie Komisji (WE) 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003), str. 36, z mocą od 1 stycznia 2005 r., zastępujące zalecenie Komisji 96/280/WE z dnia 3 kwietnia 1996 r., Dz.U. L 107 str. 30.4.1996, str. 4.

2.2. Druga generacja: RoWG w sprawie pomocy *de minimis* dla MŚP działających w dziedzinie produkcji, przetwórstwa oraz obrotu produktami rolnymi i produktami rybołówstwa.

W RoWG drugiej generacji zezwala się na pomoc dla MŚP działających w dziedzinie rolnictwa i rybołówstwa oraz wprowadza w tych sektorach rozporządzenie *de minimis*.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1/2004 w sprawie pomocy państwa dla MŚP działających w sektorze rolnym obejmuje kilka rodzajów pomocy, w tym pomoc inwestycyjną na potrzeby produkcji, zachowania tradycyjnych krajobrazów i budowli, pomoc inwestycyjną na przetwarzanie i obrót oraz pomoc zachęcającą do produkcji wysokiej jakości produktów rolnych i obrotu takimi produktami.

Na mocy rozporządzenia Komisji (WE) nr 1595/2004 w sprawie pomocy państwa dla MŚP działających w sektorze rybołówstwa wyłączeniem można objąć wiele rodzajów pomocy, w tym: promocję i/lub reklamę produktów rybołówstwa, innowacje i wsparcie techniczne, złomowanie jednostek rybackich, a także zwolnienia z podatków na paliwo stosowane zgodnie z dyrektywami Rady w sprawie podatków od energii i podatku VAT, w przypadku gdy tego rodzaju zwolnienia z podatku stanowią pomoc państwa. Rozporządzenie nie ma zastosowania do pomocy przyznawanej MŚP na kwotę przekraczającą 1 mln EUR na beneficjenta rocznie lub do pomocy na indywidualne projekty, których koszty kwalifikowane przewyższają 2 mln EUR.

Jak wynika z dotychczasowych doświadczeń, bardzo niewielkie kwoty pomocy przyznawanej w dziedzinie rolnictwa i rybołówstwa, o ile spełniają niektóre warunki, nie odpowiadają kryteriom art. 87 ust. 1 Traktatu WE. W październiku 2004 r. Komisja przyjęła rozporządzenie (WE) nr 1860/2004 w sprawie pomocy *de minimis* w sektorze rolnictwa i rybołówstwa. Na mocy tego rozporządzenia wyłączeniem obejmuje się pomoc w wysokości nie większej niż 3 000 EUR na rolnika lub rybaka przez okres trzech lat. Aby uniknąć zakłócenia konkurencji państwa członkowskie muszą także przestrzegać całkowitego pułapu obowiązującego na okres trzech lat w wysokości około 0,3% produkcji sektora rolnego lub sektora rybołówstwa.

2.3. Przejrzystość i monitorowanie

Rozporządzenie upoważniające i poszczególne RoWG zawierają szereg przepisów dotyczących przejrzystości i monitorowania⁶. Przejrzystość zapewnia się przede wszystkim poprzez obowiązek publikowania informacji zbiorczych w Dzienniku Urzędowym oraz sporządzania sprawozdań rocznych.

Zgodnie z RoWG pierwszej generacji państwa członkowskie muszą wysłać Komisji informacje zbiorcze w ciągu 20 dni roboczych od wdrożenia danego środka. W aktach prawnych drugiej generacji wprowadza się dodatkowe wymogi w zakresie przejrzystości. Formularze zawierające informacje zbiorcze należy wysłać w ciągu 10 dni roboczych poprzedzających wprowadzenie danego środka pomocy. W ciągu pięciu dni roboczych Komisja publikuje w Internecie formularze w języku oryginału. Z chwilą wdrożenia środka pomocy państwo członkowskie jest zobowiązane do opublikowania w Internecie jego pełnej treści.

⁶ Artykuł 3 rozporządzenia upoważniającego.

Jeśli chodzi o sprawozdawczość, w rozporządzeniu upoważniającym nakłada się na państwa członkowskie obowiązek przedstawiania sprawozdań rocznych ze stosowania wyłączeń grupowych, które to sprawozdania należy udostępnić innym państwom członkowskim. W rozporządzeniu wykonawczym wprowadzono przepisy dotyczące standardowego formularza sprawozdawczego⁷ dla wszystkich istniejących środków pomocy państwa, w tym tych, które obejmuje RoWG.

W przepisach dotyczących monitorowania prosi się państwa członkowskie o prowadzenie rejestru takich środków przez okres dziesięciu lat⁸. Przepisy te stosują się do pomocy *de minimis*, mimo że w rozporządzeniu *de minimis* nie wymaga publikowania środków ani nie przewiduje sporządzania sprawozdań rocznych.

3. DOŚWIADCZENIA ZEBRANE PODCZAS STOSOWANIA ROZPORZĄDZENIA UPOWAŻNIAJĄCEGO I ISTNIEJĄCYCH ROZPORZĄDZEŃ O WYŁĄCZENIU GRUPOWYM

3.1. Stosowanie przez państwa członkowskie rozporządzeń o wyłączeniu grupowym

Komisja uważa, że stosowanie rozporządzenia upoważniającego i wdrażanie różnych RoWG odbywało się bez większych przeszkód. Jak wynika z dotychczasowych doświadczeń, państwa członkowskie odniosły duże korzyści z przyspieszenia procesu wdrażania środków pomocy w dziedzinach objętych RoWG. Dla państw członkowskich UE-10 rozporządzenie to stanowi ważne narzędzie właściwego kształtowania polityki w zakresie pomocy państwa. Niektóre państwa członkowskie informowały jednak, że wprowadzanie RoWG wiązało się dla nich z nadmiernymi obciążeniami administracyjnymi i trudnymi do spełnienia obowiązkami. Z punktu widzenia Komisji wprowadzenie RoWG doprowadziło do ograniczenia liczby zgłaszanych spraw, co w praktyce powinno pozwolić jej na skoncentrowanie większych zasobów na przypadkach stanowiących najpoważniejsze zagrożenie dla konkurencji. Ten wolny potencjał został jednak w znacznym stopniu ograniczony za sprawą wzrostu ogólnej liczby przypadków pomocy państwa w związku z niedawnym rozszerzeniem UE.

Sposoby korzystania z RoWG różnią się znacznie w zależności od celu i państwa członkowskiego. Tempo wzrostu pomocy dla MŚP było stosunkowo wysokie, podczas gdy liczba programów zrealizowanych na podstawie RoWG – stosunkowo niewielka. Jest to często odzwierciedleniem wyboru przyjętej strategii, tak jak w przypadku brytyjskiego ministerstwa handlu i przemysłu, które doradza organom przyznającym pomoc korzystanie w jak największym stopniu z RoWG. Tymczasem w przypadku kilku innych państw członkowskich liczba zgłaszanych środków jest stosunkowo niewielka.

Między rokiem 2001 a 2005 państwa członkowskie poinformowały Komisję o prawie 1300 środkach pomocy zastosowanych na podstawie RoWG. Więcej niż połowa z nich dotyczyła MŚP działających w dziedzinie produkcji i usług, natomiast jedna czwarta była związana z pomocą szkoleniową. Stosunkowo niewiele środków dotyczyło pomocy w zakresie zatrudnienia i pomocy dla MŚP w sektorze rybołówstwa (załącznik C tabela 1).

⁷ Rozporządzenie Komisji (WE) 794/2004 z 21 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 30.4.2004); patrz rozdz. III i załączniki IIIA, IIIB (Rolnictwo) oraz IIIC (Rybołówstwo).

⁸ Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. (Dz.U. L 83 z 27.3.1999, str.6), art. 15 ust. 1. Uprawnienia Komisji do odzyskiwania pomocy ogranicza się w czasie do dziesięciu lat.

W 2001 r. na podstawie dwóch RoWG zastosowano około 150 środków. Od 2001 do 2005 r. liczba ta znacznie się zwiększyła. W samym roku 2005 państwa członkowskie wprowadziły ponad 400 środków: 198 dotyczyło objętej wyłączeniem pomocy dla MŚP⁹, przede wszystkim w sektorze produkcji i usług, dalsze 88 dotyczyło pomocy dla MŚP działających w sektorze rolnym, 69 – pomocy szkoleniowej, 26 – pomocy w zakresie zatrudnienia, a 22 – MŚP w sektorze rybołówstwa.

W okresie od 2001 do 2005 r. na cztery państwa członkowskie – Włochy (28 % całkowitej liczby środków), Zjednoczone Królestwo (23 %), Niemcy (14 %) i Hiszpanię (11 %) przypadło 75 % wszystkich środków pomocy. W tym samym czasie liczba środków zgłaszanych przez niektóre państwa członkowskie była stosunkowo niewielka: w sumie około 10 lub mniej w przypadku Danii, Finlandii, Irlandii, Luksemburga, Portugalii, Szwecji i Francji¹⁰. Na państwa członkowskie z grupy UE-10 przypadło ponad 20 % środków zgłoszonych w 2005 r. (załącznik C tabela 2).

W sektorze rolnictwa wprowadzono 160 środków pomocy dla MŚP, co odpowiada poprzednim oszacowaniom, według których około 30 % pomocy dla rolnictwa wejdzie w zakres RoWG. Do tej pory RoWG w sektorze rolnictwa było najczęściej wykorzystywane przez Włochy (39 środków w 2004 i 2005 r.), Zjednoczone Królestwo (23), Francję (22) i Hiszpanię (21). W 2005 r. państwa członkowskie zaczęły również wykorzystywać RoWG dla MŚP działających w sektorze rybołówstwa, dotyczy to szczególnie Włoch (13).

Jeśli chodzi o wydatki, w 2005 r. na podstawie trzech RoWG przyznano kwotę w wysokości około 2,9 mld EUR jako pomoc dla MŚP oraz na cele związane ze szkoleniami i zatrudnieniem¹¹. Pomoc dla MŚP wyniosła 1,5 mld EUR, 1,0 mld EUR przyznano na pomoc szkoleniową, a 0,4 mld na pomoc związaną z zatrudnieniem. W całej UE pomoc przyznana w 2005 r. na podstawie RoWG stanowiła około 8% całej pomocy przeznaczonej na osiągnięcie celów horyzontalnych, chociaż w przypadku kilku państw udział ten był znacznie większy: Grecja – 25%, Estonia – 29%, Portugalia – 33% i Polska – 63% (załącznik C, tabela 3).

3.2. RoWG dotyczące pomocy dla MŚP (z wyjątkiem działających w sektorach rolnictwa i rybołówstwa), pomocy szkoleniowej i pomocy w zakresie zatrudnienia

Komisja zwraca uwagę, że pomimo zmniejszenia ogólnej liczby zgłoszeń państwa członkowskie nadal zgłaszają niektóre środki pomocy, w przypadku gdy:

- środek wykracza poza zakres RoWG
- pojawia się wymóg zgłoszenia z powodu przekroczenia progu określonego w RoWG (np. w RoWG dotyczącym pomocy szkoleniowej wyznacza się próg w wysokości 1 mln EUR na jeden projekt),
- występuje (dostrzegalny) brak pewności prawnej.

⁹ Około 20 % tych środków dotyczyło pomocy na badania i rozwój

¹⁰ W przypadku Francji – nie licząc rolnictwa.

¹¹ Dane dotyczące rolnictwa i rybołówstwa nie są jeszcze znane.

Analiza wciąż zgłaszanych środków pokazuje, że znaczącą ich liczbę można by objąć zakresem stosowania RoWG. W związku z tym Komisja w wielu przypadkach doradzała państwom członkowskim skorzystanie z RoWG.

Niemniej jednak państwa członkowskie napotkały pewne trudności w stosowaniu tych rozporządzeń. Wiele z nich wskazuje na niejasny charakter niektórych przepisów i definicji, co sprawia że można je różnie interpretować.

Zanotowano stosunkowo niewiele problemów, jeśli chodzi o stosowanie RoWG w sprawie szkoleń. Zgłoszono jednak w tej dziedzinie znaczną liczbę środków, których wartość przekroczyła określony w RoWG próg 1 mln EUR, uruchamiając tym samym wymóg indywidualnego zgłoszenia. Środki te oceniano na ogół w oparciu o RoWG i w większości przypadków zaaprobowano. Z analizy tych przypadków, a także ze zgłaszanych pytań wynika jednak, że państwa członkowskie mają trudności z prawidłowym stosowaniem niektórych przepisów, takich jak te dotyczące kosztów kwalifikowanych w rozumieniu art. 4 ust. 7, w szczególności kosztów osobowych uczestników szkoleń, infrastruktury szkoleniowej, kosztów szkoleń/jednostek osobowych oraz różnicy między szkoleniami ogólnymi i specjalistycznymi, o których mowa w art. 2 lit. d) i e).

Liczba środków pomocy w zakresie zatrudnienia zarówno tych zgłoszonych, jak i tych zastosowanych na podstawie odpowiedniego RoWG jest stosunkowo niewielka. Państwa członkowskie zgłaszały poszczególne sprawy z braku pewności prawnej lub dlatego że podlegały one obowiązkowi zgłoszenia na mocy art. 9 RoWG w sprawie pomocy w zakresie zatrudnienia, szczególnie w odniesieniu do dodatkowych grup osób w trudnej sytuacji i konwersji umów. Liczne pytania ze strony państw członkowskich dotyczące zasad i definicji pokazały, że istnieją problemy w stosowaniu przepisów RoWG dotyczącego zatrudnienia, np. w takich kwestiach, jak: praca chroniona, koszty zatrudnienia osób niepełnosprawnych, miejsca pracy, które należy utrzymywać dla osób w trudnej sytuacji lub osób niepełnosprawnych przez określony czas oraz dodatkowe koszty związane z warunkami pracy osób niepełnosprawnych. Ponadto kilka państw członkowskich uważa te przepisy za zbyt złożone, co może częściowo tłumaczyć stosunkowo niewielką liczbę środków wprowadzonych na podstawie RoWG dotyczącego zatrudnienia. Jeśli taka tendencja się utrzyma w przyszłości, Komisja może podjąć decyzję o powtórnym przeanalizowaniu przepisów tego rozporządzenia.

W jednej ze spraw¹² przeciwko Komisji Belgia domagała się anulowania RoWG dotyczącego zatrudnienia. ETS oddalił wniosek Belgii, utrzymał w mocy rozporządzenie Komisji i przedstawił przytoczone poniżej wyjaśnienia w kwestii uprawnień przysługujących Komisji i Radzie w dziedzinie pomocy państwa. ETS orzekł mianowicie, że Komisja nie przekroczyła swoich uprawnień, określając kryteria zgodności pomocy państwa ze wspólnym rynkiem. Komisja nie musiała ograniczać się jedynie do zwykłej kodyfikacji poprzednio stosowanych praktyk, lecz miała prawo do wykorzystania swoich doświadczeń dla określenia nowych kryteriów zgodności, w tym nawet bardziej rygorystycznych od dotychczas istniejących. Rada za sprawą rozporządzenia Rady (WE) nr 994/98 przekazała Komisji uprawnienia do uznawania niektórych kategorii pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem i niepodlegające obowiązkowi zgłaszania.

¹² Sprawa C-110/03 *Belgia przeciwko Komisji*. Wyrok z dnia 14 kwietnia 2005 r.

RoWG w sprawie MŚP było stosowane powszechnie w większości państw członkowskich. Kilka państw poinformowało o trudnościach w stosowaniu obecnie obowiązującej definicji MŚP, uznając ją za skomplikowaną. Niektóre środki pomocy dla MŚP są nadal zgłaszane ze względu na (dostrzegalne) zagrożenie, że duże przedsiębiorstwa mogą zyskać na przyznaniu danego środka pomocy. Ponadto Komisja zwróciła uwagę, że trudno stosować RoWG do niektórych sektorów z powodu złożoności programów pomocy, np. środki pomocy w dziedzinie przekazu szerokopasmowego.

Komisja udzielała państwom członkowskim pomocy we właściwym interpretowaniu poszczególnych przepisów i definicji RoWG. Wsparcie to w połączeniu ze znacznymi wysiłkami ze strony państw członkowskich doprowadziło do poprawy jakości przekazywanych informacji zbiorczych oraz w miarę płynnego przebiegu procesu administracyjnego.

3.3. RoWG dotyczące MŚP działających w sektorze rolnictwa

Komisja zwraca uwagę, że państwa członkowskie bardzo różnie stosowały rozporządzenie 1/2004. Może to być odzwierciedleniem różnic w ilości czasu potrzebnej systemom administracyjnym w poszczególnych państwach do przystosowania się do przepisów nowego rozporządzenia, szczególnie tam, gdzie duża liczba środków zarządzana jest na szczeblu niższym niż krajowy. Z analizy nadal zgłaszanych środków wynika, że w przypadku wielu spośród nich można by z łatwością skorzystać z rozporządzenia wyłączającego. Jednym z powodów takiej sytuacji może być ryzyko, że z takiego środka pomocy mogłyby korzystać przedsiębiorstwa nienależące do kategorii MŚP, chociaż w większości państw członkowskich wydaje się mało prawdopodobne, by gospodarstwa rolne nie spełniały definicji MŚP.

Jeśli chodzi o państwa członkowskie z grupy UE-10, główną przyczyną wprowadzenia stosunkowo niewielkiej liczby nowych środków pomocy i rzadkiego stosowania rozporządzenia wyłączającego mogą być szczegółowe uzgodnienia dotyczące istniejącej pomocy w sektorze rolnym¹³. Sytuacja ta może ulec zmianie po wejściu w życie z dniem 1 maja 2007 r. klauzuli o wygaśnięciu w odniesieniu do istniejących środków pomocy.

Zanotowano stosunkowo niewiele trudności w stosowaniu rozporządzenia 1/2004. Główne problemy wiążą się z interpretacją przepisów art. 4 ust. 8 i art. 7 ust. 7 mówiących o tym, że rozporządzenie obejmuje jedynie pomoc inwestycyjną, która nie ogranicza się do konkretnych produktów rolnych. Pojawiły się też pytania w związku z przepisem art. 4 ust. 8 stanowiącym, że wyłączeniu nie podlega pomoc na „proste inwestycje odtworzeniowe”. Ogółem, około 10 % środków, w odniesieniu do których złożono formularze z informacjami zbiorczymi zgodnie z rozporządzeniem 1/2004, budziło obawy co do niespełnienia wszystkich warunków rozporządzenia.

3.4. RoWG dotyczące MŚP działających w sektorze rybołówstwa

Po okresie ograniczonego zainteresowania nowym RoWG w sprawie pomocy dla MŚP prowadzących działalność w sektorze rybołówstwa Komisja zanotowała w przypadku wielu państw członkowskich wzrost poziomu świadomości i zastosowania tego rozporządzenia. Monitorowanie środków przez Komisję na zasadzie *ex ante* pomaga państwom członkowskim w prawidłowym wykonywaniu przepisów rozporządzenia, a w razie potrzeby we

¹³ Traktat akcesyjny, załącznik IV pkt 4. „Rolnictwo”, str. 798 wersji opublikowanej w Dzienniku Urzędowym L 236 z dnia 23.9.2003.

wprowadzaniu odpowiednich zmian. Publikacja środków objętych wyłączeniem w Internecie przyczyniła się do poprawy przejrzystości i skuteczności pomocy państwa w sektorze rybołówstwa.

3.5. Przejrzystość i monitorowanie

Publikacja środków objętych RoWG

W związku z koniecznością tłumaczenia środków pomocy objętych zakresem RoWG na 19 języków publikuje się je w Dzienniku Urzędowym po upływie około sześciu miesięcy. Po przystąpieniu nowych państw do UE czas ten jeszcze bardziej się wydłużył. Powstało również pytanie, czy publikacja w Dzienniku Urzędowym jest najlepszym sposobem zapewnienia przejrzystości. Właściwszym rozwiązaniem może się okazać terminowe publikowanie środków w języku oryginału w Internecie. Mając na względzie natychmiastową poprawę przejrzystości, Komisja publikuje w Internecie formularze z informacjami zbiorczymi w języku oryginału złożone po dniu 1 stycznia 2006 r., nawet jeśli nie jest to wymagane prawem.

Dodatkowe przepisy wprowadzone w RoWG drugiej generacji pozwoliły na znaczną poprawę przejrzystości (patrz 2.3).

Sprawozdania roczne

Nowe wymogi w zakresie sprawozdawczości określone w rozporządzeniu wykonawczym pozwoliły na znormalizowanie i uproszczenie informacji wymaganych w odniesieniu do wszystkich środków pomocy, zmniejszając tym samym ciężar spoczywający w tym względzie na państwach członkowskich. Zgodnie z wymogiem wprowadzonym rozporządzeniem upoważniającym Komisja udostępniła również państwom członkowskim za pośrednictwem systemu CIRCA¹⁴ informacje na temat liczby środków objętych wyłączeniem grupowym oraz wydatków związanych z takimi środkami.

Monitorowanie

DG ds. Konkurencji prowadzi w odniesieniu do RoWG, za które odpowiada, kontrole *ex ante* pod kątem kompletności informacji zbiorczych. DG ds. Rolnictwa bada formularze z informacjami zbiorczymi przed wprowadzeniem środków pomocy, dzięki czemu już na początku możliwa jest identyfikacja ewentualnych problemów.

Jeśli chodzi o rozporządzenie *de minimis*, główna różnica w stosunku do innych RoWG polega na tym, że po pierwsze formalnie zobowiązuje ono organ przyznający pomoc do poinformowania (potencjalnego) beneficjenta o fakcie udzielenia mu pomocy *de minimis*, a po drugie, nakłada na taki organ formalny wymóg zbadania, czy beneficjent nie otrzymał już innej pomocy *de minimis* po to, by potwierdzić, że nowo przyznana pomoc nie spowoduje kumulacji kwoty pomocy *de minimis* powyżej ustalonego pułapu. W trakcie przyjmowania rozporządzenia 69/2001 uzgodniono, że pierwszy z tych warunków można znieść w przypadku utworzenia „centralnego rejestru” pomocy *de minimis* przyznanej przez władze państw członkowskich. Według posiadanej przez Komisję wiedzy zaledwie kilka państw członkowskich ustanowiło taki rejestr (Słowacja, Litwa).

¹⁴ CIRCA (administrator centrum zasobów komunikacyjno-informacyjnych) pozwala na wymianę poufnych i jawnych informacji między Komisją i państwami członkowskimi.

W rozporządzeniu upoważniającym rozszerzono także rolę sądów krajowych. Skarżący mogą do sądów krajowych kierować skargi, w przypadku gdy ich konkurenci otrzymali pomoc, która nie spełnia warunków określonych w odpowiednim RoWG. Jeśli sądy krajowe uznają, że rzeczywiście nie spełniono właściwych kryteriów, pomoc należy uznać za niezgłoszoną, ze wszystkimi konsekwencjami, jakie się z tym wiążą, w tym koniecznością odzyskania środków od beneficjenta. Komisji nie jest znany żaden przypadek wniesienia sprawy do sądu krajowego.

4. WNIOSKI ZE STOSOWANIA ROZPORZĄDZENIA UPOWAŻNIAJĄCEGO I PERSPEKTYWY NA PRZYSZŁOŚĆ

Dotychczasowe doświadczenia pokazały, że udało się w dużej mierze osiągnąć zakładane cele rozporządzenia upoważniającego; państwa członkowskie zdołały przy pomocy uproszczonej procedury wprowadzić 1300 środków pomocy służących bardzo wielu różnym celom. Jednocześnie nastąpiło znaczne ograniczenie liczby zgłaszanych środków pomocy, co jednak nie odciażyło Komisji wobec zwiększonego nakładu pracy w związku z niedawnym rozszerzeniem UE. Niemniej jednak niektóre państwa członkowskie nadal zgłaszają środki pomocy, które można wprowadzić na podstawie RoWG, głównie ze względu na pewność prawną. Przygotowując nowelizację RoWG, Komisja będzie się starać ulepszyć i jaśniej sprecyzować różne przepisy i definicje, a także ponownie przeanalizować zakres rozporządzeń, tak by jeszcze bardziej ograniczyć wymóg zgłaszania pomocy, dbając jednocześnie, by RoWG nadal obejmował jedynie te grupy przypadków, w których Komisja może z wystarczająco dużą dozą pewności wykluczyć istnienie zagrożeń dla konkurencji.

Zgodnie z przyjętym planem działań w zakresie pomocy państwa¹⁵ Komisja zamierza zgrupować wszystkie istniejące RoWG będące w zakresie jej odpowiedzialności w jedno ogólne RoWG i rozszerzyć jego zakres o niektóre rodzaje pomocy na ochronę środowiska. Dotyczy to także RoWG w sprawie pomocy regionalnej, które przyjęto dnia 24 października 2006 r.¹⁶ Zważywszy, że konieczne procedury nie zostaną sfinalizowane do końca 2006 r., Komisja w grudniu 2006 r. przedłużyła ważność wspomnianych rozporządzeń do dnia 30 czerwca 2008 r. W dniu 6 grudnia 2006 r. przyjęto RoWG dotyczące pomocy dla MŚP prowadzących działalność w zakresie wytwarzania produktów rolnych. Nowe RoWG rozszerza zakres RoWG w sprawie pomocy dla MŚP (rozporządzenia Komisji 70/2001 z dnia 12.1.2001 zmienionego rozporządzeniem 364/2004 z dnia 25 lutego 2004 r.), obejmując także pomoc dla MŚP prowadzących działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych. Nowe rozporządzenie w sprawie pomocy *de minimis* zostało przyjęte 12.12.2006¹⁷ (załącznik A).

Zgodnie z planem działania w zakresie pomocy państwa Komisja zamierza także wzmóc wysiłki w dziedzinie nadzoru nad wykonaniem RoWG przez państwa członkowskie. W tym celu należy starannie przeanalizować zawarte w rozporządzeniach przepisy dotyczące przejrzystości, sprawozdawczości i monitorowania.

¹⁵ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.html.

¹⁶ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1628/2006 z dnia 24 października 2006 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do krajowej, regionalnej pomocy inwestycyjnej (Dz.U. z 1 listopada 2006 r., str. 29).

¹⁷ W tym pomoc dla sektora transportu.

ANNEX

- A** List of all (group exemption and de minimis) Regulations on the basis of the Enabling Regulation
- Commission Regulation (EC) **No 68/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **training aid** (OJ L 10, 13.01.2001, p. 20-29); (Press release IP/00/1415) and **No 363/2004 of 25 February 2004** amending Regulation (EC) No 68/2001 (OJ L 63, 28.02.2004, p. 20-21); (Press release IP/03/1788)
 - Commission Regulation (EC) **No 69/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **de minimis aid** (OJ L 10, 13.1.2001, p. 30-32); (Press release IP/00/1415)
 - Commission Regulation (EC) **No 70/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs** (OJ L 10, 13.01.2001, p. 33-42); (Press release IP/00/1415) and **No 364/2004 of 25 February 2004** amending Regulation (EC) No 70/2001 as regards the extension of its scope to include **aid for research and development** (OJ L 63, 28.02.2004, p. 22-29); (Press release IP/03/1788)
 - Commission Regulation (EC) **No 2204/2002 of 5 December 2002** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid for employment** (OJ L 337, 13.12.2002, p. 3-14); (Press release IP/02/1618)
 - Commission Regulation (EC) **No 1/2004 of 23 December 2003** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs active in the production, processing and marketing of agricultural products** (OJ L 1, 03.01.2004, p. 1-16); (Press release IP/03/1691)
 - Commission Regulation (EC) **No 1595/2004 of 8 September 2004** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs active in the production, processing and marketing of fisheries products** (OJ L 291 of 14.09.2004, p. 3-11); (Press release IP/04/827)
 - Commission Regulation (EC) **No 1860/2004 of 6 October 2004** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **de minimis aid in the agriculture and fisheries sector** (OJ L 325, 28.10.2004, p. 4-9); (Press release IP/04/1188)
 - Commission Regulation (EC) **No 1628/2006 of 24 October 2006** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **national regional investment aid** (OJ L 302 of 1.11.2006, p. 29-40); (IP/06/1453 of 24/10/2006)
 - Commission Regulation (EC) **No 1857/2006 of 15 December 2006** on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to **State aid to small and medium-sized enterprises active in the production of agricultural products and amending Regulation (EC) 70/2001** (OJ L 358 of 16.12.2006, p.3-21); (IP/06/1697 of 6.12.2006)

- Commission Regulation (EC) on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to **de minimis aid**, adopted by the Commission on 12.12.2006 (IP/06/1765), state aid reform/Legislation section on Commission Web page: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.html
 - Commission Regulation (EC) amending Regulations (EC) No 2204/2002, (EC) No 70/2001 and (EC) No 68/2001 as regards **the extension of the periods of application** (publication forthcoming)
- B** List of draft (group exemption and de minimis) Regulations on the basis of the Enabling Regulation
- Draft Commission Regulation (EC) on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to **de minimis aid in the fisheries sector** and amending Regulation (EC) No 1860/2004, (Press release IP/06/825), OJ C 276 of 14.11.2006, p. 7., available at http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/c_276/c_27620061114en00070013.pdf
- C** Statistical annexes

Table 1: Trend in the number of measures for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2001-2005, EU-25

Type of State aid group exemption regulation	Year					
	2001	2002	2003	2004	2005	Total
SME	101	123	139	149	198	710
Training	48	80	55	79	69	331
Employment	-	-	8	21	26	55
Agriculture	-	-	-	72	88	160
Fish	-	-	-	1	22	23
Total	149	203	202	322	403	1279

Note: The table excludes cases withdrawn. Figures for the EU-10 Member States are included as of 1 May 2004. Source: DG Competition, DG Fisheries, DG Agriculture

Table 2: Number of measures by Member State for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2001-2005

Member State	Type of block exemption regulation					
	SME	Training	Employment	Agriculture	Fish	Total
EU-25	710	331	55	160	23	1279
BE	5	23	2	3	0	33
CZ	11	1	1	2	0	15
DK	4	1	0	0	0	5
DE	96	62	9	16	0	183
EE	5	5	1	0	1	12
EL	16	2	3	1	1	23
ES	81	26	5	21	2	135
FR	6	3	2	22	0	33
IE	6	6	0	0	0	12
IT	211	89	6	39	13	358
CY	3	0	0	0	0	3
LV	4	0	0	6	0	10
LT	3	2	1	0	1	7
LU	1	0	0	0	0	1
HU	7	1	4	1	0	13
MT	5	2	2	0	0	9
NL	25	2	2	13	0	42
AT	18	7	0	8	0	33
PL	29	5	10	1	0	45
PT	1	2	0	0	0	3
SI	0	0	0	1	1	2
SK	2	1	1	0	0	4
FI	2	0	0	3	2	7
SE	0	1	1	0	0	2
UK	169	90	5	23	2	289

Note: The table excludes cases withdrawn. Figures for the EU-10 Member States are included as of 1 May 2004. Source: DG Competition, DG Fisheries, DG Agriculture

Table 3: Aid awarded under measures for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2005 (in million Euro)

Member States	SME	Training	Employment	Total	Total GER as percentage of total Horizontal aid
EU-25	1544	982	420	2946	7,8
Belgium	73	37	9	120	17,1
Czech Republic	44	0	-	44	11,3
Denmark	1	0	-	1	0,1
Germany	306	49	21	375	3,1
Estonia	4	0	0	4	29,1
Greece	12	0	49	61	24,6
Spain	65	34	0	100	4,6
France	43	-	2	45	0,8
Ireland	33	1	-	34	10,9
Italy	427	488	5	920	18,0
Cyprus	0	-	-	0	0,5
Latvia	3	-	-	3	11,3
Lithuania	0	0	2	2	7,9
Luxembourg	7	-	-	7	16,1
Hungary	22	0	4	26	5,7
Malta	0	0	0	0	0,6
Netherlands	4	1	0	5	0,4
Austria	77	37	-	114	20,0
Poland	75	22	305	401	62,8
Portugal	0	81	-	81	33,0
Slovakia	0	0	1	1	0,7
Finland	1	-	-	1	0,2
Sweden	-	-	5	5	0,2
United Kingdom	346	232	17	596	18,8

Source: DG Competition - Scoreboard Autumn 2006 (Table 13). Figures exclude expenditure for measures submitted under the group exemptions for agriculture and fisheries. Figures for the EU-10 Member States are included from 1 May 2004.

Useful links and addresses:

D State aid Scoreboard

Web-address:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html

E Web-page addresses of the publication of the GER measures in authentic language

– DG COMP:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/

– DG AGRI:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/exemption/info_en.htm

– DG FISH:

http://ec.europa.eu/fisheries/legislation/state_aid/block_exemption_en.htm

F List of Commission Units responsible for GER/Contact addresses

DG COMP:

– Unit I1 - State aid Policy,

Head of Unit Alain ALEXIS, tel: +32 2 29 55303

– Unit I3 - State aid network and transparency,

Head of Unit Wolfgang MEDERER, tel: +32 2 29 53584

DG AGRI:

– Unit H2 Competition

Head of Unit Susana MARAZUELA AZPIROZ tel: +32 2 29 65725

DG FISH:

– Unit D3 – Legal issues,

Michel MORIN, tel: +32 2 29 67022

DG TREN:

– Unit A4 – Internal market and Competition,

Anna COLUCCI, tel: +32 2 29 68319

Questions and information on the Evaluation Report:

Wolfgang Mederer

European Commission

DG Competition

Unit I3 - State aid network and transparency

Rue de la Loi, 200

1000 Brussels

Belgium

E-mail to DG Competition: stateaidgreffe@ec.europa.eu